

Tiedekunta/Osasto — Fakultet/Sektion		Laitos — Institution	
Matemaattis-luonnontieteellinen		Eläintieteen laitos	
Tekijä — Författare Timo Pajunen			
Työn nimi — Arbetets titel Metsien pirstoutumisen ja metsiköiden iän vaikutus maaperähämähäkkien esiintymiseen havumetsissä Pohjois-Hämeessä			
Oppiaine — Läroämne Morfologis-ekologinen eläintiede			
Työn laji — Arbetets art Pro gradu		Aika — Datum Toukokuu 1988	Sivumäärä — Sidoantal 90
Tiivistelmä — Referat Suomen metsäalueet ovat pirstoutuneet pieniksi talousmetsäkuvioiksi. Vanhat, vähän ihmistoiminnan kohteena olleet metsät ovat pieniä laikkuja talousmetsien keskellä. Onko biotooppien pirstoutumisella vaikutusta metsiä asuttavien eläinlajien esiintymiskuvaan? Onko lajeja, jotka suosivat saarekemaisia ympäristöjä ja lajeja, jotka vaativat laajoja luonnonalueita?			
Maaperässä elävien hämähäkkien esiintymiskuvaa havumetsissä selvitettiin Pohjois-Hämeessä. Tutkimusalueiksi valittiin 24 erikokoista ikimetsälaikkua, joita eri-ikäiset talousmetsät ympäröivät. Alueilta pyydystettiin kvantitatiivinen näyte hämähäkkiyhteisöstä kuoppapyydyksen menetelmällä viiden päivän jaksona, joka osui hämähäkkien runsaimpaan esiintymisaikaan, alkukesään.			
Ikimetsien ja talousmetsien hämähäkkiyhteisöjen ero on liukuva. Ikimetsissä avoimien habitaattien lajien osuus on pieni, talousmetsissä osuus on paljon suurempi. Metsälajien, varsinkin puoliavoimia ja synkkiä ympäristöjä suosivien, osuudet ovat talousmetsissä pienempiä kuin ikimetsissä. Hämähäkkiyhteisöillä ja kasvillisuudella on selvä yhteys. Kasvillisuuskuvauksissa käytetty kenttä- ja pohjakerroksen kasvillisuus on hämähäkkien varsinainen elinympäristö. Talousmetsissä lajimäärä on suurempi kuin ikimetsissä johtuen elinympäristön suuremmasta monimuotoisuudesta; alueisiin kuului taimikoita ja eri-ikäisiä metsiä, mikä toi avohabitaatin lajeja metsälajien lisäksi.			
Saarekkeen koko ei vaikuta lajistoon. Yksittäisten lajien esiintymisrunsauten koko vaikuttaa. Eräät metsälajit ovat runsaampia suurissa ikimetsäsaarekkeissa kuin pienissä. Avohabitaatin laji, <i>Pardosa lugubris</i> (Walck.), on runsaampi pienissä saarekkeissa.			
Yksittäisten lajien esiintyminen korreloi habitaattirakenteiden kanssa. Avohabitaattien lajeille oli tyypillistä korrelaatio puolukan kanssa, metsälajeille korrelaatio mustikan, sammalien ja latvuspeittävyuden kanssa.			
Ikimetsät eivät ole "saaria" maaperässä eläville hämähäkeille. Ikimetsiä ympäröivien talousmetsien maaperän rakenne tarjoaa samanlaisia mikrohabitaatteja kuin ikimetsänkin, jos kenttäkerroksen kasvillisuus on kehittynyt metsätyyppiä vastaavaksi.			
Avainsanat — Nyckelord Maaperähämähäkit, havumetsät, saarekkeisuus			
Säilytyspaikka — Förvaringsställe Eläintieteen laitoksen kirjasto			
Muuta tietoja — Övriga uppgifter			